

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

KANATLI ETİ VE ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU

**İhracat Genel Müdürlüğü
Tarım Ürünleri Dairesi**

KANATLI ET SEKTÖRÜ RAPORU

DÜNYA ÜRETİMİ VE TİCARETİ

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün 2021 yılı verilerine göre dünyada kanatlı eti üretiminde başı çeken ülkeler sırasıyla ABD (20,6 milyon ton), Çin Halk Cumhuriyeti (15,4 milyon ton) ve Brezilya'dır (14,6 milyon ton). Dünya kanatlı eti üretiminde ilk on ülkenin aldığı pay toplam üretimin % 62,7'sine tekabül etmektedir.

Tablo 1: Dünya kanatlı eti üretimi (ton)

ÜLKE	2020	Pay (%)	2021	Pay (%)
ABD	20.514.869	15,17%	20.652.971	15%
ÇİN	15.293.943	11,31%	15.420.668	11%
BREZİLYA	13.787.480	10,20%	14.636.478	11%
RUSYA FEDERASYONU	4.576.733	3,38%	4.617.338	3%
HİNDİSTAN	4.472.690	3,31%	3.670.156	3%
MEKSİKA	3.578.694	2,65%	3.668.552	3%
ENDONEZYA	3.642.086	2,69%	3.844.346	3%
JAPONYA	2.331.650	1,72%	2.435.965	3%
TÜRKİYE	2.138.451	1,58%	2.245.770	1,64%
İRAN	2.430.450	1,80%	1.983.328	1%
Diğer Ülkeler	47.844.116	35,38%	51.061.385	37,28%
Toplam	135.211.162	100,0	136.953.630	100,0

Kaynak: FAO

Dünya Kanatlı Eti İhracatı

Tablo 2: Dünya 0207&1602.31,32,39 GTP'li Kanatlı Eti ve Ürünleri İhracatı (1.000 \$)

ÜLKE	2020	Pay (%)	2021	Pay (%)	2022	Pay (%)
BREZİLYA	5.818.997	17,27%	7.260.119	18,30%	9.266.299	20,71%
ABD	4.104.570	12,18%	5.067.138	12,77%	5.727.602	12,80%
POLONYA	3.156.951	9,37%	3.871.218	9,76%	5.338.682	11,93%
HOLLANDA	3.114.074	9,24%	3.603.180	9,08%	4.228.584	9,45%
TAYLAND	3.460.882	10,27%	3.357.696	8,46%	4.185.640	9,36%
ALMANYA	1.738.553	5,16%	1.913.918	4,82%	2.213.399	4,95%
ÇİN	1.606.339	4,77%	1.886.853	4,76%	2.211.881	4,94%
BELÇİKA	1.192.694	3,54%	1.388.703	3,50%	1.512.572	3,38%
FRANSA	1.063.325	3,16%	1.246.425	3,14%	1.237.431	2,77%
TÜRKİYE	588.733	1,75%	910.391	2,29%	1.194.440	2,67%
MACARİSTAN	591.923	1,76%	845.620	2,13%	971.883	2,17%
UKRAYNA	560.409	1,66%	711.422	1,79%	0	0
Diğer Ülkeler	6.699.022	19,88%	7.618.233	19,20%	6.647.571	14,86%
Toplam	33.696.472	100,0	39.680.916	100,0	44.735.814	100,0

Kaynak: Trade Map-ITC

2021 yılında dünya genelinde 39,6 milyar dolar olarak gerçekleşen kanatlı eti ve ürünleri ihracatı 2022 yılında 44,7 milyar dolara yükselmiştir.

2022 yılı verilerine göre, 0207&1602.31,32,39 Gümrük Tarife Pozisyonu (GTP)'nda yer alan kanatlı eti ve ürünlerinin ihracatında dünya genelinde önde gelen ülkeler Brezilya (9,2 milyar dolar), ABD (5,7 milyar dolar) ve Polonya (5,3 milyar dolar)'dır.

2022 yılı verilerine göre, Türkiye küresel düzeyde sektörün en önemli 10'uncu ihracatçı ülkesi olmuştur. Türkiye'nin 2022 yılında dünyadaki kanatlı eti ve ürünleri ihracatındaki payı %2,6'dır.

Tablo 3: Ürün Bazında Dünya Genelinde Yapılan İhracat (1000 \$)

GTP	GTP Adı	2020	2021	2022
0207.14	Horoz ve tavukların parçalanmış et ve sakatları (dondurulmuş)	12.998.148	15.236.059	17.326.026
1602.32	Horoz ve tavuklardan hazırlanmış madde ve konserveler	7.641.090	8.517.857	9.951.944
0207.13	Horoz ve tavukların parçalanmamış etleri (taze/soğutulmuş)	5.255.956	6.534.684	7.655.761
0207.12	Horoz ve tavukların parçalanmamış etleri (dondurulmuş)	2.654.694	3.268.513	3.328.660
0207.26	Hindilerin parçalanmış et ve sakatları (taze/soğutulmuş)	1.196.425	1.391.626	1.479.466
0207.11	Horoz ve tavukların parçalanmış etleri (taze/soğutulmuş)	1.046.030	1.184.710	1.062.204
0207.27	Hindilerin parçalanmış et ve sakatları (dondurulmuş)	850.870	1.009.373	1.179.443
1602.39	Diğer kümes hayvanlarından hazırlanmış madde ve konserveler	612.035	750.886	818.012
1602.31	Hindiden hazırlanmış madde ve konserveler	4.313.98	475.503	489.373
Toplam		32.255.248	38.369.211	43.290.889

Kaynak: Trade Map-ITC

Ürün bazında incelendiğinde ise 0207.14, 1602.32 ve 0207.13 GTP'lerinde yer alan ürünler sektörde en fazla talep gören kalemleri teşkil etmektedir. 2022 yılı verilerine göre sektörde gerçekleştirilen ihracatın önemli bir kısmını dondurulmuş parça tavuk eti oluşturmaktadır. Söz konusu ürünü tavuk etinden hazırlanmış konserveler ile parçalanmamış tavuk etleri (taze/soğutulmuş) takip etmektedir.

Tablo 4: Dünya 0207&1602.31,32,39 GTP'li Kanatlı Eti ve Ürünleri İthalatı (1.000 \$)(İlk 10 Ülke)

ÜLKE	2020	2021	2022
JAPONYA	3.419.521	3.545.416	4.088.711
BİRLEŞİK KRALLIK	2.725.638	2.629.749	3.833.863
HOLLANDA	1.495.207	1.859.902	2.540.012
ALMANYA	2.163.728	2.408.142	2.780.068
FRANSA	1.563.004	1.922.806	2.487.924
AMERİKA	575.113	747.015	1.026.000
BELÇİKA	727.157	872.370	933.384
İRLANDA	440.775	437.593	555.487
HONG KONG	1.162.000	1.010.701	934.662
KANADA	427.806	492.559	694.566

Kaynak: Trade Map-ITC

2022 yılı verilerine göre, kanatlı eti ve ürünleri sektöründe dünyadaki en önemli ithalat pazarları Japonya (4 milyar dolar), Birleşik Krallık (3,8 milyar dolar), Almanya (2,7 milyar dolar) ve Hollanda (2,5 milyar dolar)'dır.

TÜRKİYE'DE ÜRETİM VE TÜKETİM

Tavukçuluk, 1970'li yıllardan başlayarak ülkemiz hayvancılık sektörü içinde sürekli bir gelişim sağlayan, kendi üretim planlamasını yapabilen ve ülkenin hayvansal protein gereksiniminin önemli bir bölümünü karşılayabilen önemli bir yetiştiricilik faaliyetidir. 1970'lerde üretim küçük aile işletmelerinde yüksek birim maliyeti ile gerçekleştirilmekte iken, 1980'lerde sektörde yapısal değişime gidilerek entegre tesisler kurulmaya başlanmış ve sektör sözleşmeli üretime yönelmiştir.

1990'lı yıllarda sektöre yapılan yatırımlar sonucu modern üretim tesislerinin sayısı ve üretim kapasitesi hızla artmış, yüksek standartta üretim yaygınlaşmıştır. 1990-2000 döneminde ise, üretimde önemli bir artış yaşanmıştır. Ülkemiz, mevcut durumda kanatlı eti ve ürünleri üretiminde teknolojik seviye olarak AB standartlarına ulaşmış durumdadır.

Tablo 5: Türkiye'nin Kanatlı Eti Üretimi

ÜRÜN		2019	2020	2021
Tavuk	Kesilen Hayvan (1000 adet)	1.207.088	1.200.707	1.243.409
	Et Üretimi (Ton)	2.138.451	2.138.451	2.245.770
Ördek	Kesilen Hayvan (1000 adet)	470	508	491
	Et Üretimi (Ton)	611	660	639
Kaz	Kesilen Hayvan (1000 adet)	1.275	1.519	1.638
	Et Üretimi (Ton)	3.188	3.797	4.095
Hindi	Kesilen Hayvan (1000 adet)	6.188	6.064	5.170
	Et Üretimi (Ton)	59.640	58.212	51.301

Kaynak: FAO

Ülkemiz dünyanın önde gelen kanatlı eti üreticilerinden olup FAO'nun 2021 yılı verilerine göre, Türkiye'de 2,1 milyon ton tavuk eti üretimi, 639 ton ördek et üretimi, 4 bin ton kaz eti üretimi 51,3 bin ton ise hindi üretimi gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde hindi eti endüstriyel anlamda 1990'larda üretilmeye başlanmıştır. Bunun sonucu olarak, söz konusu ürünün tüketimi yılbaşı sofraları ile kısıtlı iken zaman içerisinde gündelik tüketim içerisinde önemli bir yer edinmiştir.

Tüketim

Sağlıklı beslenme konusunda her geçen gün daha da duyarlı davranmaya başlayan tüketiciler kırmızı ete alternatif olarak, daha az yağlı ve daha ucuz olan kanatlı etine yönelmişlerdir. Son 20 yıldır bütün dünyada kanatlı eti üretimi ve tüketimi sürekli bir artış eğilimi göstermektedir.

2018 yılı verilerine göre dünyada kişi başına düşen tavuk eti tüketimi 15,9 kg olmuştur. ABD, Arjantin ve Brezilya kişi başına düşen kanatlı eti tüketiminde dünyada önde gelen ülkelerdir.

Ülkemizde de bu eğilimin bir göstergesi olarak kişi başına yıllık tüketim miktarı 2001 yılından bu yana yaklaşık 2 kat artarak 9,6 kg'dan yaklaşık 22 kg'a yükselmiştir.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

İhracat

Ülkemiz tarafından 2002 yılında gerçekleştirilen kanatlı eti ve ürünleri ihracatı 12 milyon dolar iken, 2014 yılında ihracatımız 668 milyon dolar seviyesine yükselmiştir. Fakat 2015 yılının Mayıs ayında ülkemizde görülen kuş gribi (Avian Influenza) vakaları kanatlı sektörünü ciddi şekilde etkilemiş, 2015 yılı kanatlı eti ihracatımız 450 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2016 yılından itibaren sektör hızla toparlanmış ve 2022 yılında gerçekleştirilen ihracat 1 milyar doların üzerine çıkmıştır.

Tablo 6: Türkiye'nin Ürünlere Göre Kanatlı Eti ve Ürünleri İhracatı (1000 \$)

GTP	GTP Adı	2019	2020	2021	2022
0207.12	Horoz ve tavukların parçalanmamış etleri (dondurulmuş)	318.995	275.301	464.023	537.869
0207.14	Horoz ve tavukların parçalanmış et ve sakatları (dondurulmuş)	256.575	211.648	292.427	421.979
1602.32	Horoz ve tavuklardan hazırlanmış madde ve konserveler	39.887	13.218	14.015	15.953
0207.27	Hindilerin parçalanmış et ve sakatları (dondurulmuş)	20.560	5.694	12.033	3.889
0207.60	Beç tavuklarının eti ve sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş); bütün veya parçalanmış	5.700	41.102	64.122	102.016
Toplam		649.567	546.963	846.620	1.081.707

Kaynak: TÜİK

2021 yılında 846,6 milyon dolar olan kanatlı eti ve ürünleri ihracatımız 2022 yılında 1 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Kanatlı eti ve ürünleri sektöründe Türkiye'nin en önemli ihraç kalemleri dondurulmuş bütün tavuk eti, dondurulmuş parça tavuk eti ve tavuk etinden hazırlanan konservelerdir.

Kanatlı sektörde mevcut pazarlarımız; başta Irak olmak üzere Orta Doğu, Uzak Doğu ve Kafkasları içine alan geniş bir coğrafyaya yayılmış bulunmaktadır. Kanatlı eti ve ürünleri ihracatı gerçekleştirdiğimiz başlıca ülkeler, Irak (%57,2), Çin (%8,9), İran (% 4,1), Kongo (%3) ve Libya (% 2,5)'dir.

Tablo 7: Türkiye'nin 0207 GTP'li Kanatlı Eti İhracatının Ülke ve Yıllara Göre Dağılımı (1000 \$)

Ülke Adı	2020	Pay (%)	2021	Pay (%)	2022	Pay (%)
IRAK	282.440	55%	387.419	49,00%	565.676	57,2%
ÇİN	2.489	0,5%	43.991	5,56%	88.425	8,9%
İRAN	23	0,0%	117.632	14,88%	40.301	4,1%
KONGO	16.126	3,2%	25.514	3,23%	29.740	3,0%
LİBYA	31.592	6,2%	36.547	4,62%	29.700	3,0%
B.A.E	11.491	2,2%	12.078	1,53%	21.454	2,2%
MORİTANYA	4.990	1,0%	8.891	1,12%	19.387	2,0%
GÜRCİSTAN	12.487	2,4%	16.353	2,07%	18.775	1,9%
BELARUS	0	0,0%	2.279	0,29%	16.411	1,7%
KONGO DEMOKRATİK CUMHURİYETİ	8.887	1,7%	5.001	0,63%	12.273	1,2%
KATAR	10.488	2,1%	5.410	0,68%	12.247	1,2%
UMMAN	7.278	1,4%	8.902	1,13%	11.557	1,2%
KUVEYT	6.942	1,4%	9.859	1,25%	11.088	1,1%
ÖZBEKİSTAN	2.556	0,5%	15.257	1,93%	9.976	1,0%
GANNA	3.226	0,6%	8.091	1,02%	8.233	0,8%
ANGOLA	5.340	1,0%	5.286	0,67%	8.143	0,8%
Diğerleri	104.481	20,45%	82.159	10,39%	85.002	8,60%
Toplam	510.837	100,0	790.669	100,0	988.388	100,0

Kaynak: TÜİK

Genel Değerlendirme

Türkiye'nin kanatlı eti ve ürünleri üretimi ve ihracatında istikrarlı bir büyüme için ihracatta yeni pazarlara açılım sağlanmakta ve henüz girilemeyen pazarlar için devlet ve özel sektör tarafından girişimler sürdürülmektedir. Yakın ve çevre ülkeler içerisinde Türkiye, Rusya'nın ardından en büyük üretici olup, yakın coğrafyasında yer alan ülkeler arasındaki en büyük ihracatçı konumundadır. Bu konumuyla sektörün güçlü alt yapısı, üretimde sahip olduğu yüksek standartlar dikkate alınarak kanatlı eti sektörünün giderek daha da güçleneceği değerlendirilmektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

**Adres: T.C. Ticaret Bakanlığı
Söğütözü Mah. 2176. Sk. No:63 06530
Çankaya / ANKARA
Tel: +90 312 204 75 00**